

Centrum Studiów Zaawansowanych Politechniki Warszawskiej

Pl. Politechniki 1, 00-661 Warszawa, tel./fax +48 22 234 6003 (6002), www.csz.pw.edu.pl

Uczelniana Oferta Studiów Zaawansowanych SYLABUS 2016/2017	
Nazwa przedmiotu	Darwinowska geneza moralności i jej filozoficzne konsekwencje (DGMFK)
Liczba punktów ECTS	Proponowana liczba punktów: 2 ECTS

Osoby prowadzące	Tytuł naukowy	Imię i nazwisko	Katedra / Instytut/ Centrum/ Inne
	dr	Adrian Kuźniar	Zakład Filozofii Nauki/Instytut Filozofii/Uniwersytet Warszawski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	jw.	jw.	jw.

Semestr studiów	Zimowy 2016
Typ przedmiotu (możliwości wyboru) obowiązkowy O fakultatywny F	F
Wymagania wstępne Zakres wiadomości / kompetencji / umiejętności, jakie powinien już posiadać student przed rozpoczęciem nauki przedmiotu, a także specyfikacja innych przedmiotów lub programów, które należy zaliczyć wcześniej.	Wykład dla osób zainteresowanych analitycznym i korzystającym z dorobku nauk przyrodniczych podejściem do tradycyjnych, światopoglądowo interesujących problemów filozoficznych. Nie wymaga się wcześniejszego zaliczenia jakichkolwiek zajęć z filozofii. Wskazana bierna znajomość języka angielskiego oraz zamiłowanie i zdolność do abstrakcyjnego sposobu myślenia.
Poziom przedmiotu Podstawowy P Średniozaawansowany Ś Zaawansowany Z	P
Charakter zajęć, liczba godzin w semestrze, liczba godzin w tygodniu. 1) podać rodzaj prowadzonych zajęć dla danego przedmiotu: wykłady (W); ćwiczenia (Ć); laboratorium (L);	1) W 2) W-2 3) W-15

projekt (P) 2) podać liczbę godzin w tygodniu np. W - 2; Ć - 2; L - 3; P - 0 3) podać liczbę godzin w semestrze np. W - 30; Ć - 30; L - 45; P - 0	
Sugerowana liczba godzin pracy własnej	35 godzin (15 godz. praca samodzielna + 20 godz. przygotowanie pracy zaliczeniowej)
Całkowita liczba godzin:	50 godzin
Aspekty międzynarodowe (jeśli są)	-
Język wykładowy	polski
Cel przedmiotu Opis zakładanych kompetencji i umiejętności, jakie student nabywa w wyniku zaliczenia przedmiotu.	Student rozumie subtelności współczesnych dyskusji, których przedmiotem jest znaczenie teorii ewolucji dla tradycyjnych problemów z dziedziny filozofii moralności. Student potrafi przytoczyć argumentację przeciwko twierdzeniu, zgodnie z którym z teorii ewolucji wynika teza powszechnego egoizmu psychologicznego, potrafi wyjaśnić pojęcie błędu naturalistycznego oraz wskazać na zasadnicze konsekwencje eksplikacji darwinowskich w epistemologii moralności.
Treść przedmiotu	
<p>Współczesna teoria ewolucji daje podstawę do interpretacji instytucji moralności w kategoriach ukształtowanej pod wpływem doboru naturalnego adaptacji. Zarówno praktyka oceniania ludzkich czynów w terminach moralnych, jak i akceptacja wielu sądów moralnych podlega wyjaśnieniu w terminach przystosowania przedstawicieli naszego gatunku do warunków środowiska – w szczególności do życia w grupie zarówno współpracujących, jak i rywalizujących ze sobą jednostek.</p> <p>Na wstępie, w celu wprowadzenia do problematyki, przedstawiony zostanie przykład relacji występującej między neodarwinizmem a tradycyjnym sporem filozoficznym ogniskującym się wokół tezy powszechnego egoizmu psychologicznego – tezy, zgodnie z którą wszystkie ostateczne motywy ludzkich działań są egoistyczne. Przy tej okazji zarysowane zostaną rudymenty teorii doboru krewniaczego oraz teorii altruizmu odwzajemnionego, a wraz z nimi ewolucjonistyczne wyjaśnienia zachowań, które potocznie klasyfikujemy jako altruistyczne. Zaprezentowane zostaną argumenty na rzecz twierdzenia, że tzw. koncepcja samolubnego genu – wbrew wprowadzającej w błąd nazwie – nie wchodzi w konflikt z twierdzeniem o funkcjonowaniu u ludzi systemu motywacyjnego obejmującego m.in. motywy czysto altruistyczne.</p> <p>W drugiej części wykładu uczestnicy zapoznają się z pojęciem błędu naturalistycznego i jego znaczeniem dla przedsięwzięć polegających na formułowaniu ocen i norm moralnych na podstawie twierzeń o faktach ustalanych na gruncie teorii ewolucji. Z jednej strony przytoczone zostaną przykłady błędnych wnioskowań, w których z tego, co adaptacyjne w sensie biologicznym lub z istoty mechanizmu doboru naturalnego wyprowadza się wnioski o tym, co moralnie słuszne i obligatoryjne. Z drugiej strony zaprezentowane zostaną argumenty przeciwko akceptacji w roli aksjomatu moralnego sądu nazbyt blisko wiążącego to, co zwiększa/zmniejsza nasze dostosowanie z tym, co moralnie słuszne/niesłuszne. W końcu ustalimy, w jaki sposób – bez narażania się na zarzut popełniania błędu naturalistycznego – możemy i powinniśmy brać pod uwagę w procesie kształtowania naszych teorii i poglądów</p>	

moralnych odkrywanych przez biologów i psychologów ewolucyjnych fakty.

Kolejna i ostatnia zarazem część wykładu będzie poświęcona poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie o to, czy ewolucjonistyczna geneza akceptacji sądów moralnych powinna mieć znaczenie w kontekście oceny racjonalności tej akceptacji: czy powinniśmy akceptować sądy moralne, które akceptujemy wskutek historii nacisków selekcyjnych? Pytanie to dotyczy np. sądu, zgodnie z którym posiadamy dalej idące obowiązki moralne wobec osób należących do naszej grupy, np. wobec naszych rodaków, niż w stosunku do jednostek spoza niej. Zagadnienie to zostanie rozważone zarówno z perspektywy realizmu naturalistycznego, jak i antynaturalizmu, antyrealizmu i ekspresywizmu metaetycznego.

Spis zalecanych lektur

LP.	Autor, Tytuł, Wydawnictwo,
1.	Sharon Street (2006), „A Darwinian Dilemma for Realist Theories of Value”, <i>Philosophical Studies</i> 127, s. 109–166.
2.	Peter Singer (2005), „Ethics and Intuitions”, <i>The Journal of Ethics</i> 9, s. 331–352.
3.	Elliot Sober & David Sloan Wilson (1998), <i>Unto Others: The Evolution and Psychology of Unselfish Behavior</i> , Cambridge, Mass.-London: Harvard University Press.
4.	Richard Dawkins (2012), <i>Samolubny gen</i> , Warszawa: Prószyński i S-ka.
5.	Adrian Kuźniar (2013), „Problemy etyki a teoria ewolucji: egoizm i błąd naturalistyczny”, <i>Edukacja Filozoficzna</i> 55, s. 81-93.

Metody oceny (ocena, egz. pisemny, egz. ustny, projekt)	Podstawą oceny jest uczestnictwo w wykładzie. 1. Dozwolone są 2 nieobecności: osoba, która przekroczy ten limit będzie zobowiązana do napisania kolokwium lub pracy zaliczeniowej. Ocena z zajęć będzie wówczas wystawiana na podstawie obecności oraz oceny z kolokwium lub pracy zaliczeniowej. 2. 2 nieobecności dają ocenę dostateczną (3,0) z zajęć, 1 nieobecność – dobrą (4,0). Aby otrzymać ocenę lepszą niż dobra (4,0), należy napisać na zadowalającym poziomie kolokwium z wykładów lub pracę zaliczeniową dotyczącą problematyki zajęć.
--	--

Uwagi dodatkowe	Zajęcia odbędą się, jeżeli zapisze się co najmniej 20 osób.
------------------------	---

Tabela 1. Efekty kształcenia

Numer (symbol)	Efekty kształcenia słuchacza, który zaliczył przedmiot, potrafi	Sposób weryfikacji osiągnięcia efektu
	WIEDZA	
DGMFK_W1	Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu relacji między	Kolokwium,

Numer (symbol)	Efekty kształcenia słuchacza, który zaliczył przedmiot, potrafi	Sposób weryfikacji osiągnięcia efektu
	współczesną teorią ewolucji a problemami z dziedziny filozofii moralności.	praca zaliczeniowa
DGMFK_W2	Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu znaczenia teorii ewolucji w sporze o prawdziwość stanowiska powszechnego egoizmu psychologicznego.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
DGMFK_W3	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie definicji błędu naturalistycznego oraz rozumowań opierających zalecenia moralne na faktach odkrywanych przez biologów i psychologów ewolucyjnych.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
DGMFK_W4	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie zagadnień dotyczących roli eksplikacji darwinowskich w epistemologii moralności.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
UMIEJĘTNOŚCI		
DGMFK_U1	Potrafi zidentyfikować zasadnicze błędy w opartej na treści teorii ewolucji argumentacji na rzecz powszechnego egoizmu psychologicznego.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
DGMFK_U2	Potrafi rozpoznać rozumowania obciążone błędem naturalistycznym.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
DGMFK_U3	Potrafi ocenić konsekwencje darwinowskich wyjaśnień sądów moralnych dla problemu racjonalności akceptacji tych sądów z perspektywy różnych teorii metaetycznych.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
DGMFK_U4	Potrafi wskazać na podstawowe różnice między psychologicznymi, behawiorystycznymi i biologicznymi pojęciami egoizmu i altruizmu.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
KOMPETENCJE		
DGMFK_K1	Rozumie, iż tradycyjne i światopoglądowo interesujące problemy filozoficzne mogą być rozważane z zachowaniem logicznego rygoru, z wykorzystaniem metod analitycznych i osiągnięć nauk przyrodniczych.	Kolokwium, praca zaliczeniowa
DGMFK_K2	Rozumie konieczność dalszego samokształcenia i docenia wagę zagadnień filozoficznych dla własnego rozwoju intelektualnego.	Obserwacja na zajęciach, praca zaliczeniowa